

Nr 63.

Av herr **Mannerskantz m. fl.**, om ökade anslag till befrämjande av fröodlingen m. m.

Liksom föregående år bär nionde huvudtiteln tydliga spår av statsverkspropositionens allmänna strävan att begränsa utgifterna. Som följd härav ha äskanden om anslagsökningar från styrelser, institutioner och föreningar i många fall avslagits. I de flesta fall anse vi de på så sätt avvisade framställningarna i nuvarande ekonomiska läge motiverade, men i några fall torde det kunna ifrågasättas om icke en anslagsökning till begärt belopp varit befogad och ur ekonomisk synpunkt väl motiverad, detta i synnerhet som det synes oss som om annat anslag i motsvarande grad kunnat nedsättas eller slopas, vilket angivits i en särskild motion.

Bland de institutioner och föreningar som föreslagits att erhålla anslag med lägre belopp än det, som begärts av vederbörande institution eller styrelse, äro de båda växtförädlingsanstalterna Weibullsholm och Sveriges utsädesförening. Vi anse upprätthållandet av växtförädlingsverksamheten som en första rangens angelägenhet för vårt jordbruk samt för vår folkförsörjning, och då de begärda anslagsökningarna i stort sett endast avse vidmakthållandet av nuvarande verksamhet vid de båda institutionerna, synes det oss angeläget, att de erhålla äskat anslag. Kan verksamheten icke upprätthållas i nuvarande omfattning, kommer kontinuiteten i arbetet att rubbas och därmed blir säkerligen också nyttan av tidigare utfört arbete och nedlagt kapital väsentligt nedsatt. Skall jordbruksproduktionen kunna stegras i den omfattning, som angivits i regeringens långtidsprogram, torde det vara nödvändigt att våra växtförädlingsanstalter upprätthålla sin verksamhet i minst nuvarande omfattning. Växtförädling är ett arbete på lång sikt och kommande produktionsökningar inom växtodlingen äro till väsentlig del beroende av den verksamhet, som växtförädlingsanstalterna utföra. Det är många och stora problem inom växtodlingen, som jordbrukarna i samband med jordbrukets rationalisering vänta att få lösta av våra växtförädlare.

Växtförädlingsanstalten Weibullsholm har för upprätthållandet av sin verksamhet för budgetåret 1949/50 ansökt om ett anslag av 230 000 kronor, motsvarande ca 50 % av kostnaderna för den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm. Departementschefen har — visserligen med framhållande av den obestriddigen stora betydelse för växtförädlingsarbetet och därmed även för folkförsörjningen, som arbetet på Weibullsholm haft — endast föreslagit ett anslag av 175 000 kronor. Som jämförelse med detta anslag kan ställas föreslaget anslag till Sveriges utsädesförening, vilket sammanlagt upptagits till 540 300 kronor, om däri inräknas anslaget till odling av gummiförande växter. Visserligen har Sveriges utsädesförening framför

allt genom sina filialanstalter en större förädlingsverksamhet än Weibullsholm, men det kan ifrågasättas om skillnaden är så stor, att den motiverar denna stora skillnad i anslag. Vi vilja erinra om att utförda beräkningar ha givit vid handen, att på cirka 75 % av landets höstveteeareal odlas sorter från Weibullsholm. Även i fråga om vårvete, korn och havre ha synnerligen goda sorter uppdragits på Weibullsholm. Inom köksväxtodlingen har Weibullsholm frambragt resultat, som icke ha sin motsvarighet på annat håll i vårt land och som varit av utomordentligt stor betydelse för vår folkförsörjning. Denna verksamhet inom köksväxtodlingens område har framför allt haft och kommer säkerligen även i framtiden att få en stor betydelse för de mindre brukningsdelarna inom jordbruket. Med hänvisning till vad som ovan framhållits rörande Weibullsholms verksamhet, vilja vi helt instämma i vad 1931 års växtförädlingsutredning anfört, där det föreslogs att Weibullsholm borde erhålla ett statsbidrag beräknat efter samma grunder som för huvudanstalten vid Sveriges utsädesförening, d. v. s. 50 % av kostnaderna för förädlingsverksamheten. Då dessa kostnader uppgå till 465 200 kronor, sedan därifrån frånräknats lönehöjning åt två tjänstemän med sammanlagt 2 400 kronor, föreslå vi att Weibullsholm måtte erhålla ett anslag med hälften därav eller avrundat till 230 000 kronor.

Sveriges utsädesförening har beräknat sina kostnader för huvudanstalten till 543 100 kronor och för filialerna till 280 400 kronor. Den ansöker om ett bidrag uppgående, exklusive anslaget för odling av gummiförande växter, till 569 500 kronor, varav 289 100 kronor till huvudanstalterna och 280 400 kronor till filialerna. Det sökta statsbidraget utgör ca 53 % av kostnaderna för huvudanstalten och dessutom de totala kostnaderna för filialerna. Departementschefen föreslår ett anslag för ifrågavarande verksamhet av 515 300 kronor. I Sveriges utsädesförenings ansökan om bidrag ingår bl. a. en direkt ökning av vissa befintliga löner med 2 000 kronor samt tillsättandet av en ny assistentbefattning vid Ultunafilialen med en lön av 8 600 kronor. Om dessa nya anslagsbehov borttagas, återstår i runt tal en kostnad för huvudanstalten av 541 100 kronor och för filialerna på 271 800 kronor. Av dessa kostnader föreslå vi, att 53 % av huvudanstaltens kostnader eller i runt tal 286 800 kronor samt alla filialernas kostnader 271 800 kronor eller tillsammans 558 600 kronor skola täckas av statsbidrag.

Med stöd av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen ville bevilja följande anslag:

(69) Befrämjandet av fröodlingen m. m. Understödjande av den praktiska vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm, 230 000 kronor;

(67) Befrämjande av fröodlingen m. m. Bidrag till Sveriges utsädesförening 558 600 kronor.

Stockholm den 20 januari 1949.

Axel Mannerskantz.

Hjalmar Nilsson.

Carl Eskilsson.